Matrix integrale nota lokaal preventief gezondheidsbeleid

Versie 3 november 2023

Het doel van deze matrix is om alle gezondheidsthema's waar de gemeente (en/of haar samenwerkingspartners) impact op kan hebben (en daardoor een plek zouden moeten krijgen in de nota lokaal preventief gezondheidsbeleid) inzichtelijk te maken. We kijken daarbij in welke levensfase dit vooral speelt. Dit geeft focus en sluit aan bij een integrale aanpak, zoals positieve gezondheid.

Voor de verdere uitwerking in de nota gezondheidsbeleid is het de kunst om naast nieuwe initiatieven op specifieke thema's (zoals overgewicht) ervoor te zorgen dat initiatieven die succesvol/effectief zijn, gecontinueerd worden en duurzaam geïmplementeerd worden. En vooral steviger in te zetten op de verbindingen met andere domeinen.

Levensfase (zoals gehanteerd in Gezondheidsmonitor)	**Thema ->**	**Terugdringen gezondheidsachterstanden**	**Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten**	**Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis**	**Een gezonde leefstijl (a.d.h.v. 6 dimensies Positieve Gezondheid)**	**Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid**	**Vitaal ouder worden**
Zwangerschap - kinderen tot 1 jaar Kinderen (0-4 jaar) (4-12 jaar)		• Kansrijke start (1e 1000 dagen) • Preventiecoalitie 2025 • Faciliteren van meedoen van huishoudens met laag inkomen, zoals met de Zoetermeerpas (gericht op sport, cultuur	• JOGG-aanpak • Geluidshinder • Schone lucht (houtrook) • Gezond binnenmilieu • Omgeving die uitnodigt tot bewegen en elkaar ontmoeten • Groenblauwe routes	• Lokale aanpak eenzaamheid • Jonge mantelzorgers • Iedereen doet mee	• Gezonde kinderopvang • Gezonde school-aanpak • Kind naar Gezonder Gewicht (KnGG) • JOGG-aanpak • Terugdringen van roken (rookvrije generatie: rookvrije scholen,	• KOPP/KOV trainingen (opgroeien in een gezin met psychische of verslavingsproblemen) • Geweld In Afhankelijkheidsrelaties	

Levensfase (zoals gehanteerd in Gezondheidsmonitor)	Thema ->	Terugdringen gezondheidsachterstanden	Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten	Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis	Een gezonde leefstijl (a.d.h.v. 6 dimensies Positieve Gezondheid)	Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid	Vitaal ouder worden
		en sociale activiteiten) , Stichting Leergeld (o.a. ook sport) • Schoolontbijt (4-12 jaar)	• Veiligheid (verlichting, groen) • Sociale veiligheid • Rookvrije omgeving • Groen, Spelen, Leren, de drie stadsboerderijen • Wijktuinen • Reclamebeleid ongezonde voeding etc.		speeltuinen, sportvelden) • Bewegen/sport en cultuurparticipatie , ook voor kinderen met een beperking • Gezonde schoolkantine		
Jongeren (12-18 jaar) Jongvolwassenen (16-25 jaar) Specifieke doelgroep: tienerzwangerschappen		• Stimuleren gezond gedrag en gezondheidsvaardigheden (ook in relatie tot laaggeletterdheid) • Toegankelijk aanbod dichtbij • Preventiecoalitie 2025	• JOGG-aanpak • Geluidshinder • Schone lucht (houtrook) • Gezond binnenmilieu • Omgeving die uitnodigt tot bewegen en elkaar ontmoeten • Groenblauwe routes	• Lokale aanpak eenzaamheid m.n. bij jongeren • Jonge mantelzorgers • Informele hulp door vrijwilligers	• Gezonde school aanpak • Kind naar gezonder gewicht (KnGG) • JOGG-aanpak • Buurtsportcoaches /cultuurcoaches • Effectieve lokale drugspreventie • Voorkomen middelengebruik onder jongeren	• Aanpak prestatiedruk • Aanpak eenzaamheid • Suïcidepreventie • Gokpreventie • KOPP/KOV trainingen (opgroeien in een gezin met psychische of verslavingsproblemen)	

Levensfase (zoals gehanteerd in Gezondheidsmonitor)	Thema ->	Terugdringen gezondheidsachterstanden	Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten	Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis	Een gezonde leefstijl (a.d.h.v. 6 dimensies Positieve Gezondheid)	Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid	Vitaal ouder worden
		• Terugdringen van de gevolgen van (opgroeien in) armoede in relatie tot gezondheid (o.a. Zoetermeerpas en Leergeld met korting / budget voor sporten)	• Veiligheid (verlichting, groen) • Sociale veiligheid • Rookvrije omgeving • Groen, Spelen, Leren, de drie stadsboerderijen • Wijktuinen • Reclamebeleid ongezonde voeding etc.		(voorlichting op scholen) • Vroegsignalering alcoholproblematiek (Preventie- en Handhavingsplan alcohol) • Terugdringen van roken (rookvrije generatie, Stoptober) • Bewegen/sport en cultuurparticipatie (o.a. via sportakkoord), ook voor kinderen met een beperking • Omgaan met geld (i.r.t. gezondheid)	• Geweld In Afhankelijkheidsrelaties • Omgaan met geld	
Volwassenen (18-64 jaar)		• Stimuleren gezond gedrag en gezondheidsvaardigheden (ook in relatie tot	• Geluidshinder • Schone lucht (houtrook) • Gezond binnenmilieu • Groenblauwe routes	• Samenlevingsopbouw • Mantelzorg • Lokale aanpak eenzaamheid • Zoetermeer voor Elkaar	• Partnerschap Overgewicht Nederland (PON) • GLI-programma / fitscan • Effectieve lokale drugspreventie	• Welzijn op recept (evt. met uitbreiding bewegen en cultuur op recept)	• Gezonde voeding (bij de overgang)

Levensfase (zoals gehanteerd in Gezondheidsmonitor)	Thema ->	Terugdringen gezondheidsachterstanden	Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten	Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis	Een gezonde leefstijl (a.d.h.v. 6 dimensies Positieve Gezondheid)	Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid	Vitaal ouder worden
		laaggeletterdheid, project 'Voel je goed') • Voorlichting door diëtisten over voeding en gezondheid, o.a. in ouderkamers, combinatie met scholen waar het schoolontbijt plaatsvindt • Toegankelijk aanbod dichtbij, ook van gezondheidsinformatie • En sport • Kookworkshops gezonde voeding, voorlichting gezonde	• Omgeving die uitnodigt tot bewegen en elkaar ontmoeten • Veiligheid (verlichting, groen) • Sociale veiligheid • Rookvrije omgeving • Wijktuinen • Reclamebeleid ongezonde voeding etc.	• Informele hulp door vrijwilligers	• Terugdringen van roken (Stoptober) • Aandacht voor leefstijl van de werkende bevolking • Bewegen/sport en cultuurparticipatie (o.a. via sportakkoord) • BRAVO (Brede Activiteiten voor Ouderen): programma met fitdagen, fitscans en leefstijlmarkten • Kwiekroute • AED's	• Aanpak eenzaamheid • Gokpreventie • Energiearmoede • Geweld In Afhankelijkheidsrelaties	

Levensfase (zoals gehanteerd in Gezondheidsmonitor)	Thema ->	Terugdringen gezondheidsachterstanden	Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten	Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis	Een gezonde leefstijl (a.d.h.v. 6 dimensies Positieve Gezondheid)	Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid	Vitaal ouder worden
		voeding aan inwoners met een laag inkomen) • Gezondheid statushouders • Preventiecoalitie 2025 • Terugdringen van de gevolgen van armoede (o.a. Zoetermeerpas met budgetten voor sport, cultuur en sociale activiteiten) • Werkgelegenheid/participatie in de maatschappij • Bewustwording impact overgang (vrouwen,					

Levensfase (zoals gehanteerd in Gezondheidsmonitor)	Thema ->	Terugdringen gezondheidsachterstanden	Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten	Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis	Een gezonde leefstijl (a.d.h.v. 6 dimensies Positieve Gezondheid)	Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid	Vitaal ouder worden
		werknemers, werkgevers)					
Jong senioren (65-75 jaar)[1]		• Stimuleren gezond gedrag en gezondheidsvaardigheden (en ook in relatie tot laaggeletterdheid) • Toegankelijk aanbod dichtbij, ook van gezondheidsinformatie (niet alleen digitaal) • Lokaal hitteplan • Preventiecoalitie 2025	• Geluidshinder • Schone lucht (houtrook) • Gezond binnenmilieu • Groenblauwe routes • Omgeving die uitnodigt tot bewegen en elkaar ontmoeten • Veiligheid (verlichting, groen) • Sociale veiligheid • Rookvrije omgeving • Wijktuinen	• Ontmoetingsmogelijkheden • Eten en ontmoeten • Lokale aanpak eenzaamheid • Zoetermeer voor Elkaar • Welzijn op recept • Informele hulp door vrijwilligers • mantelzorg	• GLI-programma / Fitscan • Vroegsignalering alcoholproblematiek (ook in relatie tot medicijngebruik) • Terugdringen van roken (Stoptober) • Bewegen/sport en cultuurparticipatie (*walking sports*, sportakkoord, kwiekroute) • Lang zal Meerzicht Leven • Toegankelijkheid van gezondheidsinformatie	• Welzijn op recept (evt. met uitbreiding bewegen en cultuur op recept) • Aanpak eenzaamheid • Gokpreventie • Energiearmoede • Inzet preventieverpleegkundige • Geweld In Afhankelijkheidsrelaties	• Gezonde voeding / ondervoeding / mondgezondheid • Ketenaanpak Valpreventie, Powerful ageing • Technologie/digitale vaardigheden • ouderenmishandeling/ontspoorde mantelzorgers, financiële uitbuiting • gezondheidsvaardigheden

[1] De GGD hanteert in de Gezondheidsmonitor alleen de categorie ouderen (65+). Wij willen deze groep splitsen, omdat jong senioren nog ruimte hebben bij te sturen op hun leefstijl zodat evt. kwetsbaarheid op latere leeftijd kan worden uitgesteld of (deels) kan worden voorkomen. Bij metingen moeten we hier rekening mee houden.

Levensfase (zoals gehanteerd in Gezondheidsmonitor)	Thema ->	Terugdringen gezondheidsachterstanden	Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten	Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis	Een gezonde leefstijl (a.d.h.v. 6 dimensies Positieve Gezondheid)	Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid	Vitaal ouder worden
					• BRAVO (Brede Activiteiten voor Ouderen): programma met fitdagen, fitscans en leefstijlmarkten • AED's • Voorlichting valpreventie		• Inzet preventieverpleegkundige
Ouderen (> 75 jaar)		• Lokaal hitteplan (o.a. plaatsen watertap) • Preventiecoalitie 2025 • Huisbezoek 75+	• Geluidshinder • Schone lucht (houtrook) • Gezond binnenmilieu • Groenblauwe routes • Omgeving die uitnodigt tot bewegen en elkaar ontmoeten • Veiligheid (verlichting, groen) • Sociale veiligheid • Rookvrije omgeving	• Ontmoetingsmogelijkheden • Eten en ontmoeten • Lokale aanpak eenzaamheid • Informele hulp door vrijwilligers • mantelzorg	• Vroegsignalering alcoholproblematiek (ook in relatie tot medicijngebruik) • Bewegen/sport en cultuurparticipatie (*walking sports, sportakkoord, kwiekroute)* • Lang zal Meerzicht Leven • Toegankelijkheid van gezondheidsinformatie	• Welzijn op recept (evt. met uitbreiding bewegen en cultuur op recept) • Aanpak eenzaamheid • Energiearmoede • Inzet preventieverpleegkundige • Geweld In Afhankelijkheidsrelaties	• Gezonde voeding / ondervoeding / mondgezondheid • Ketenaanpak Valpreventie • Technologie/digitale vaardigheden • Gezondheidsvaardigheden • Powerful ageing • Signalerend huisbezoek (o.b.v.

Levensfase (zoals gehanteerd in Gezondheidsmonitor)	**Thema ->**	**Terugdringen gezondheidsachterstanden**	**Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten**	**Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis**	**Een gezonde leefstijl (a.d.h.v. 6 dimensies Positieve Gezondheid)**	**Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid**	**Vitaal ouder worden**
			• Wijktuinen • Dementievriendelijke samenleving		• BRAVO (Brede Activiteiten voor Ouderen): programma met fitdagen, fitscans en leefstijlmarkten • AED's		positieve gezondheid)